

**Інноваційні освітні технології
в системі неперервної освіти:
вітчизняний і світовий досвід
упровадження**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

**ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І СВІТОВИЙ ДОСВІД
УПРОВАДЖЕННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
...
28-29 квітня 2023**

**Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023**

УДК 37.044-022.332:001.895

I-66

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 5 від 27 квітня 2023 року)*

За загальною редакцією:

*доктора філософських наук, професора А. О. Ярошенко;
доктора педагогічних наук, професора В. М. Слабка;
доктора педагогічних наук, професора Л. В. Барановської.*

I-66   **ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І СВІТОВИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ:** матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції / за заг. ред. проф. А. О. Ярошенко,
проф. В. М. Слабка, проф. Л. В. Барановської. [Електронне видання]. – Київ :
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 330 с.

ISBN 978-966-931-279-2

У матеріалах представлені доповіді та тези доповідей науково-практичної конференції, де розглядаються актуальні питання філософії сучасної освіти; вітчизняний і зарубіжний досвід упровадження інноваційних освітніх технологій у систему перепідготовки та підвищення кваліфікації; застосування цифрових та інтерактивних технологій та формування безпечного інформаційно-освітнього середовища закладів неперервної освіти; окреслено шляхи підвищення ефективності застосування технологій змішаного навчання; освітні вимірювання в галузі неперервної освіти; технології розвитку мовленнєвої та комунікативної культури педагога та розвитку вторинної мовної ідентичності; психологічний супровід в освіті дорослих; здоров'язберезувальні технології та досвід їх застосування в неперервній освіті тощо.

Матеріали будуть корисними тим, хто опікується проблемами становлення і розвитку неперервної педагогічної освіти.

УДК 37.044-022.332:001.895

DOI: <https://doi.org/10.31392/UDU-MKkode-2023>

ISBN 978-966-931-279-2

© Автори матеріалів, 2023

© Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

It is indicated that the implementation of innovative methods of therapy has a significant number of advantages, and its success depends on all participants in this process. Currently, drama therapy is actively used when working with socially maladjusted children and youth.

Key words: *drama therapy, teenagers, social rehabilitation.*

УДК 37.015.3-027.45]:355.01(045)

Нагайчук О. В.,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри техніко-технологічних дисциплін,
охорони праці та безпеки життєдіяльності,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Україна
ORCID ID 0000-0001-6028-7400

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ВІЙНИ

У статті наводиться означення безпечного освітнього середовища згідно із Законом України “Про повну загальну середню освіту”. Розкривається визначення безпечного освітнього середовища як педагогічної категорії. Аналізується значення та специфіка організації безпечного освітнього середовища в Україні в умовах війни.

Ключові слова: *безпечне освітнє середовище, освітній процес, нова українська школа, внутрішньо-переміщені особи.*

Війна завдала серйозні негативні наслідки всім сферам діяльності, в тому числі і освіті. За таких засад постало важливе питання: як правильно та безпечно організувати освітній процес в Україні в умовах воєнного стану? З огляду на важливість вирішення цього питання, в основі актуальності тематики статті знаходиться розкриття значення та специфіки організації безпечного освітнього середовища в Україні в умовах війни.

Відповідно до Конституції України людина, її життя і здоров'я, недоторканість і безпека визначені найвищою соціальною цінністю. З метою забезпечення додержання конституційних прав та свобод дитини, гарантій з охорони дитинства, реалізації прав дітей на освіту, безпечне для життя і здоров'я освітнє середовище, збереження та зміцнення здоров'я підростаючого покоління схвалено “Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі” [1].

Згідно із Законом України “Про повну загальну середню освіту” безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу шкоди, зокрема внаслідок недотримання вимог санітарних, протипожежних та/або будівельних норм і правил, законодавства щодо кібербезпеки, захисту персональних даних, безпеки харчових продуктів та/або надання неякісних послуг з харчування, шляхом фізичного та/або психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової

репутації (булінг (цькування)), тощо [2].

Одним із дев'яти компонентів нової української школи (НУШ) визначено сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків. Прийняття Концепції НУШ, передбачає докорінне реформування загальної середньої освіти, реалізацію права дітей на якісну освіту в сфері здоров'я й безпеки та забезпечення навчання учнів на основі розвитку життєвих навичок, підготовки педагогічних працівників на засадах компетентнісного підходу, створення безпечного до дитини освітнього середовища [3].

Сьогодні в Україні система освіти є реальною структурою в державі, яка виробляє механізми безпеки та здоров'я дітей. Як свідчить світовий досвід розвинутих країн, в системі освіти на першому місці в діяльності закладу має бути безпека та здоров'я дитини, а за ним і високий рівень знань дитини. Педагоги України тримають свій освітній фронт, продовжуючи працювати у важких умовах війни, формують унікальний педагогічний досвід, переосмислюють роль освіти, її ціннісні складники та беруть на себе новий рівень відповідальності. Тому очевидним важливим завданням освіти визначено формування культури безпеки як здобувачів освіти так і педагогічних працівників, розвиток їх здоров'язберігаючої компетентності, забезпечення та дотримання вимог безпечного освітнього середовища.

Під час військових дій та ще тривалий час після їх закінчення заклади освіти в Україні працюватимуть у нових для себе вимогах до безпечного освітнього середовища. Облаштування укриттів та організація безпечного освітнього простору у школі – одне з найважливіших завдань для директора.

Єдиного загальноприйнятого визначення поняття “безпека освітнього середовища” немає через різні погляди та підходи до розуміння його сутності. На основі аналізу теоретичних підходів до визначення безпечного освітнього середовища як педагогічної категорії, безпечне освітнє середовище – це середовище, що забезпечує безпечні умови навчання та праці, комфортну міжособистісну взаємодію, сприяє емоційному благополуччю здобувачів освіти, педагогів та батьків; відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання, дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу. Основними характеристиками освітнього середовища як педагогічного феномена є: спеціальна організація специфічної педагогічної діяльності, взаємодія всіх суб'єктів освітнього процесу, інтегративність і варіативність. Головною метою закладу освіти є формування у здобувачів освіти та педагогів компетентностей, пов'язаних із здатністю до безпечної взаємодії у освітньому процесі, а також захист дітей від насильства та зловживань з боку однолітків та дорослих (працівників закладів освіти, батьків або опікунів). В процесі реформування системи освіти, важливим кроком є побудова безпечного освітнього простору та формування готовності розв'язувати конфлікти.

Однією з передумов безпечного освітнього середовища є наявність чітких процедур реагування/поведінки, знання цих процедур усіма працівниками закладу та постійне відпрацювання правил з учнями. Протокол безпеки – це певний набір правил, процедур, якими повинні керуватися педагоги та учні у закладі освіти щодо певної ситуації. З огляду на ризики безпеки, таких протоколів у закладі має бути декілька, зокрема щодо дій під час повітряних тривог та проведення евакуації, перебування в укритті, поводження під час уроків онлайн.

В умовах воєнного стану і проведення освітнього процесу в очному або

змішаному форматі важливо щоденно повторювати з учнями правила евакуації. Регулярності також потребують тренувальні евакуації. Навіть якщо при цьому втрачається навчальний час, в умовах реальної загрози безпеці учнів та педагогів роль таких тренувань не можна недооцінювати. Тренування також покажуть слабкі місця в плані евакуації, які можна виправити до настання можливих критичних ситуацій.

У 2022/2023 навчальному році у школах збільшиться кількість дітей, родини яких змушені були переселитися на більш безпечні території. Тому, окрім традиційних адаптаційних практик для учнів при переході між ланками освіти, варто дуже уважно поставитися до адаптації дітей внутрішньо-переміщених осіб (ВПО) до нового для них освітнього середовища. Педагогам також важливо вибудовувати відносини так, щоб внутрішньо переміщені діти відчували підтримку, однак поряд з тим це не особливо їх виокремлювало серед інших учнів класу. Сконцентрувати увагу у роботі з учнями щодо запобігання булінгу безпосередньо на навчальній діяльності. Зокрема, педагоги можуть підбирати навчальні матеріали, з допомогою яких учні могли б навчатися вирішувати міжособистісні конфлікти у мирний спосіб, пропонувати ситуації, в яких учні можуть бути медіаторами при вирішенні конфліктних питань з однокласниками.

Отже, створення безпечного освітнього середовища є одним із принципів сучасної освіти та НУШ та можливе завдяки наступним умовам:

- впровадженню в освітній процес “Національної Стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі”;
- формуванню мотивації педагогічних працівників щодо необхідності застосування комплексного підходу у створенні безпечного освітнього середовища;
- поширенню системи консультативно-роз’яснювальної та просвітницької роботи серед педагогічних працівників, спрямованої на розвиток їх фахової компетентності щодо здоров’язберігаючої та безпеко-орієнтованої діяльності;
- наявність чітких процедур реагування/поведінки, знання цих процедур усіма працівниками закладу та постійне відпрацювання правил з учнями.

Використана література:

1. Закон України про повну загальну середню освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20> (дата звернення: 10.04.2023).
2. Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text> (дата звернення: 10.04.2023).
3. Нова українська школа <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> (дата звернення: 11.04.2023).

Abstract

In the article provides the definition of a safe educational environment according to the Law of Ukraine “On Comprehensive General Secondary Education”. The definition of a safe educational environment as a pedagogical category is revealed. Are analyzed the importance and specifics of the organization of a safe educational environment in Ukraine in the conditions of war.

Keywords: *safe educational environment, educational process, new Ukrainian school, internally displaced persons.*

ЗМІСТ

<i>Андрущенко В. П.</i>	
ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ – МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ І ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ ДЕРЖАВИ.....	3
<i>Андрушкевич Фабіан</i>	
АКСІОЛОГІЯ У ПІДГОТОВЦІ ПОЛЬСЬКИХ УЧИТЕЛІВ-ВИХОВАТЕЛІВ	5
<i>Артеменко В. П.</i>	
ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ХОЛОДНОЯРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ.....	7
<i>Барановська Л. В., Жижко Т. А.</i>	
ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	9
<i>Беньковська Н. Б.</i>	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ	12
<i>Білошицький В. В.</i>	
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЛІДЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ – ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	14
<i>Бондаренко В. В., Мартишко А. Ю.</i>	
ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ МАЙБУТНІМИ ПРАВООХОРОНЦЯМИ ТАКТИКИ САМОЗАХИСТУ ...	18
<i>Варнавська І. В.</i>	
СУТНІСТЬ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНОГО НАПРЯМУ	21
<i>Василенко Н. В.</i>	
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ: ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	24
<i>Вознюк О. В.</i>	
ТВОРЧИСТЬ ЯК НАРІЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗДОРОВ'Я УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	29
<i>Гаврилькевич В. К.</i>	
СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА “ПСИХІЧНА САМОРЕГУЛЯЦІЯ” ДЛЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПСИХОЛОГІВ І ПЕДАГОГІВ	32
<i>Герасименко Л. С., Мартиненко Н. О.</i>	
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ	36

<i>Москаленко О. І., Герасименко Л. С.</i>	
СУЧАСНИЙ НАУКОВИЙ ДИСКУРС ЯК СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ	189
<i>Мудрецька Ірена</i>	
УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ У РОБОТУ З СУСПІЛЬНО НЕПРИСТОСОВАНИМИ ДІТЬМИ ТА МОЛОДЦЮ	192
<i>Нагайчук О. В.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ВІЙНИ	194
<i>Назаренко Н. С.</i>	
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ- ПРИКОРДОННИКІВ АНГЛІЙСЬКОЇ ФАХОВОЇ ЛЕКСИКИ	197
<i>Овод Ю. В.</i>	
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА КОРДОНОМ І В УКРАЇНІ	200
<i>Огієнко О. І.</i>	
ФІЛОСОФСЬКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ	203
<i>Орленко Н. А., Скидан І. В., Ракитіна Т. І.</i>	
ОПТИМІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ НАУ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ ..	207
<i>Певсе А. А., Молнар Г. Т.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗВО.....	211
<i>Підмастерчук А. О.</i>	
ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ШКОЛЯРІВ ІЗ ПРОЯВАМИ ДЕЗАДАПТАЦІЇ	213
<i>Пінчук І. О.</i>	
ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	216
<i>Плачинда Т. С.</i>	
МОЖЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	219
<i>Подкоритова Л. О.</i>	
СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА “БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК НАПРЯМ АРТТЕРАПІЇ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ І ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ” ДЛЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПСИХОЛОГІВ І ПЕДАГОГІВ	221

Сушков О. О., Корнійчук Ю. М.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ЗВО МВС УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 260

Тарашевська С. К.

МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ЯК ЗАСІБ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ:
БАГАТОАСПЕКТНІСТЬ ПРОБЛЕМИ.....263

Тарнавська Т. В., Глушаниця Н. В.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФІЛОЛОГІВ: ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ 266

Тітаренко С. А.

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ
З ВИКОРИСТАННЯМ ЗАСОБІВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....269

Ткаченко Л. А., Ющенко А. П.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ СУЧАСНИХ ОСВІТНИХ ТРЕНДІВ: СНАТГРТ.....273

Фотинюк В. Г.

АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТУ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗУМІННЯ ТВЕРДЖЕНЬ
ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТАМИ ЗВО 275

Фрицюк А. В.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ.....277

Хижна О. П.

МИСТЕЦТВО БЕЗ КОРДОНІВ:
ЦИВІЛІЗАЦІЙНІ КОНТЕКСТИ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....281

Хищенко О. О.

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ
ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ ТЕХНОЛОГІЙ.....283

Цзі Чжидань

СПЕЦИФІКА ТРАНСКУЛЬТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ У ПРОЦЕСІ МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ 285

Черніченко І. Ю.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В ПРОЦЕСІ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ.....287

Шевель Б. О.

ДО ПИТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ 290

Електронне наукове видання

**ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ:
ВІТЧИЗНЯНИЙ І СВІТОВИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

28-29 квітня 2023

ЗА ЗАГАЛЬНОЮ РЕДАКЦІЄЮ –
доктора філософських наук, професора **А. О. Ярошенко**;
доктора педагогічних наук, професора **В. М. Слабка**;
доктора педагогічних наук, професора **Л. В. Барановської**

Випусковий редактор – Л. Макаренко
Технічні редактори – Т. Меркулова, В. Мурай, К. Рибалко
Макетування і оригінал-макет – Т. Меркулова
Бібліографічне редагування – Л. Савенкова
Художнє оформлення – О. Гордашевська

Підписано до друку 27 квітня 2023 р.
Формат 60x84. Папір офісний. Гарнітура Таймс. Друк офсетний.
Умовн. друк. аркушів 36,62. Облік видав арк. 23,54. Наклад 500.
Віддруковано з оригіналів

ВИДАВНИЦТВО

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
Свідоцтво про реєстрацію № 1101 від 29.10.2002
(044) 239-30-85

Продажу не підлягає!